

Таким чином, використання AI-асистента на базі OpenClaw дозволяє забезпечити комплексну оптимізацію маркетингових бізнес-процесів за рахунок поєднання аналітичних, комунікаційних та операційних функцій в межах єдиної системи. Це, у свою чергу, формує передумови для підвищення продуктивності праці маркетологів та переходу до нової моделі організації їх діяльності, в якій значна частина рутинних задач делегується цифровому середовищу. Ключовим результатом такого підходу є трансформація ролі маркетолога - від виконавця операційних задач до суб'єкта стратегічного управління, що визначає напрямки розвитку та контролює результати діяльності AI-системи.

Перелік використаних джерел:

1. Kotler P., Kartajaya H., Setiawan I. *Marketing 5.0: Moving from traditional to digital*. – Hoboken : Wiley, 2025. – 184 p.
2. Vial G. Understanding digital transformation: A review and a research agenda // *MIS Quarterly*. – 2019. – Vol. 43, № 1. – P. 223–249. – DOI: 10.25300/MISQ/2019/13368.

УДК 338.24:004.9

Кравець Вероніка
студентка групи ПК-22
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Науковий керівник: Крамар Ірина
професор кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ ТА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Цифровізація стала одним із пріоритетних напрямів розвитку державного управління та підприємництва в сучасних умовах господарювання. Стрімкий розвиток інформаційних технологій, автоматизація управлінських процесів та поширення електронних сервісів формують нові підходи до надання адміністративних послуг та організації економічної діяльності. Для України процес цифрової трансформації набув особливого значення в умовах воєнного стану, адже саме цифрові інструменти забезпечили безперервне функціонування управлінських та економічних процесів в умовах нестабільності [1]. Варто зазначити, що цифровізація не лише підвищила ефективність управління, а й стала важливим чинником економічної стійкості держави. Метою дослідження є аналіз трансформації взаємодії держави та бізнесу в умовах цифровізації та воєнного стану в Україні.

Взаємодія держави та бізнесу поступово переходить у цифровий формат, що характеризується активним впровадженням елементів цифрового урядування. Використання цифрових технологій дозволяє спрощувати адміністративні процедури, забезпечити стабільний доступ до державних послуг та підвищити відкритість органів влади. Слід відзначити, що впровадження електронного документообігу та автоматизації управлінських процесів забезпечує швидкість обробки документів, скорочення паперової роботи і підвищення ефективності управлінської діяльності загалом. Якщо раніше для отримання певних послуг підприємцям необхідно було особисто звертатися до державних установ, то сьогодні значна частина взаємодії здійснюється дистанційно, що сприяє формуванню більш прозорого середовища для ведення бізнесу.

Ключову роль у цьому процесі відіграє платформа «Дія», яка є комплексним цифровим інструментом взаємодії держави з бізнесом та населенням. Станом на 2024 рік мобільним застосунком «Дія» користуються понад 21 млн українців [2], а на порталі Дія.Бізнес зареєстровано понад 1,5 млн підприємців, яким доступні більше 30 онлайн-

сервісів [3]. Завдяки цій платформі підприємці отримали можливість здійснювати онлайн-реєстрацію бізнесу, подавати податкову звітність, оформляти дозвільні документи тощо в дистанційному форматі. Лише з травня 2021 року через «Дію» було відкрито понад 500 тисяч нових ФОП [4]. Реєстрація бізнесу скоротилася з 30 до 3 кроків [5] і займає в середньому 10-15 хвилин [6], що дозволило суттєво мінімізувати бюрократичні бар'єри та часові витрати підприємців.

Процес цифрової трансформації значно прискорився в умовах воєнного стану. Більшість підприємств були змушені переходити на дистанційний формат роботи, використовувати хмарні технології та цифрові платформи для забезпечення безперервної роботи. Причинами такого переходу стали постійні ризики для безпеки, релокація та необхідність швидкої адаптації до нових умов. До 2023 року близько 84% підприємств відновили роботу хоча б частково, а у 2024-2025 роках цей показник стабілізувався на рівні близько 85% [3]. Водночас обсяг електронної комерції у 2024 році зріс на 25% порівняно з 2023 р. та склав 239 млрд грн [3].

Цифрова стійкість економіки заслуговує окремої уваги, адже саме вона вказує на здатність держави та бізнесу забезпечувати стабільне функціонування в нестабільних умовах функціонування. В першу чергу мова йде про можливість швидко адаптуватися до змін, забезпечувати захист інформації та підтримувати безперервність бізнес-процесів, що набуває особливої актуальності в умовах зростання кіберзагроз: у 2024 році кількість кібератак на Україну зросла на 70% - до 4 315 задокументованих інцидентів [7]. Основними цілями залишаються урядові установи, об'єкти критичної інфраструктури та комерційні організації [7]. Саме тому розвиток цифрових технологій має супроводжуватися удосконаленням механізмів кіберзахисту, резервуванням цифрових систем та підвищенням рівня цифрової грамотності населення й представників бізнесу.

Таким чином, цифровізація перетворилася з інструменту зручності на стратегічну необхідність для забезпечення ефективного функціонування економіки України. Досвід останніх років підтвердив, що цифрові сервіси суттєво скорочують адміністративні бар'єри, підвищують результативність взаємодії держави і бізнесу та забезпечують безперервність підприємницької діяльності навіть в умовах нестабільності. Воєнний стан виступив каталізатором цифрової трансформації, прискоривши перехід до дистанційних форматів та впровадження нових електронних механізмів підтримки бізнесу. Водночас зростання кіберзагроз актуалізує проблему цифрової стійкості як невід'ємної складової економічної безпеки держави, а тому на мою думку, подальший розвиток цифрової інфраструктури та кіберзахисту є визначальною умовою стійкого відновлення вітчизняної економіки в повоєнний період.

Перелік використаних джерел:

1. Національний інститут стратегічних досліджень. Цифрова трансформація економіки України в умовах війни. Лютий 2024 року. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/tsyfrova-transformatsiya-ekonomiky-ukrayiny-v-umovakh-viyny-lyutyu-2024> (дата звернення: 17.05.2026).

2. Дія. 21+ млн українців користуються Дією. 2024. URL: <https://diia.gov.ua/news/21-mln-ukrainsiv-korystuiutsia-diieiu> (дата звернення: 17.05.2026).

3. VoxUkraine. Стійкість малого та середнього бізнесу України під час війни: виклики, політика та майбутнє. 2025. URL: <https://voxukraine.org/en/resilience-of-ukraine-small-and-medium-businesses-amid-the-war-challenges-policy-and-the-future> (дата звернення: 18.05.2026).

4. Forbes.ua. Через «Дію» українці відкрили понад 500 000 бізнесів. URL: <https://forbes.ua/news/cherez-diyu-ukrainsi-vidkrili-ponad-500-000-biznesiv-fedorov-14022024-19205> (дата звернення: 18.05.2026).

5. Міністерство цифрової трансформації України. Михайло Федоров: До 2024 року 90% українців будуть користуватися онлайн-послугами та іншими цифровими продуктами.

URL: <https://thedigital.gov.ua/news/technologies/mihajlo-fedorov-do-2024-roku-90-ukrayinciv-budut-koristuvatisya-onlajn-poslugami-ta-inshimi-cifrovimi-produktami> (дата звернення: 17.05.2026).

6. Кабінет міністрів України. Бізнес за кілька секунд: більше 1000 українців зареєстрували ФОП автоматично через Дію за тиждень від запуску послуги. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/biznes-za-kilka-sekund-bilshe-1000-ukrayinciv-zareyestruvali-fop-avtomatichno-cherez-diyu-za-tizhden-vid-zapusku-poslugi> (дата звернення: 18.05.2026).

7. Економічна правда. Кількість кібератак на Україну зросла на 70% за рік: головні мішені хакерів. URL: <https://epravda.com.ua/tehnologiji/kilkist-kiberatak-na-ukrajinu-zrosla-na-70-za-rik-golovni-misheni-hakeriv-801807/> (дата звернення: 18.05.2026).

УДК 336

Крупка Андрій

кандидат економічних наук, доцент
завідувач кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Пиріг Галина

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри агробіотехнологій

Західноукраїнський національний університет

ФОНДОВИЙ РИНОК: ГОЛОВНІ АКЦЕНТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Фондовий ринок України, не дивлячись на наявність війни та існуючі загрози й ризики, й надалі продовжує функціонувати та розвиватися. За такої ситуації його діяльність зорієнтована переважно на державні боргові інструменти. Що ж стосується ринку корпоративних акцій, то він на даний час є низьколіквідним, але тут йде постійна робота над його відновленням та вдосконаленням.

Отож, станом на початок 2026 р. фондовий ринок України продовжив свою діяльність в умовах воєнного стану в державі, основним фокусом його функціонування є: державні запозичення та процес адаптації до спеціальних європейських норм й стандартів.

Найважливішими напрямками на фондовому ринку є державні облігації (ОВДП), цифровізація доступу до важливих приватних інвесторів, а також й підготовка відповідної бази для післявоєнного відновлення на основі підтримки провідних міжнародних організацій та інституцій, зокрема – OECD [1].

До найголовніших ключових інструментів та гравців [2], які є на фондовому ринку відносяться такі як:

1) ОВДП: вони виступають своєрідною основою, адже, саме державні облігації є найпопулярнішими та найліквіднішими фінансовими інструментами;

2) муніципальні та корпоративні облігації: на даний час досить зріс інтерес саме до цінних паперів компаній, які можна охарактеризувати як стійкі, а також до муніципалітетів щодо фінансування локальних відновлень;

3) цифровізація: проводиться подальше розширення доступу до ринків на основі застосування певних банківських застосунків та різноманітних спеціалізованих фінтех-платформ;

4) регуляторна активність: НКЦПФР й надалі активно продовжує працювати над створенням та впровадженням нових правил щодо захисту інвесторів, а також й проводить регулювання щодо діяльності інститутів, так званого, спільного інвестування.

Що ж стосується особливостей ринкової кон'юнктури фондового ринку, то тут варто виділити наступні моменти [2], зокрема: